

**АСОЦІАЦІЯ
МІСТ УКРАЇНИ**
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

КРАЩІ ІСТОРІЇ НЕЗЛАМНОСТІ ТА СПІВДІЇ В ГРОМАДАХ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ДРУГИЙ
ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНИЙ
КОНКУРС

ОРГАНІЗОВАНО В РАМКАХ МЕМОРАНДУМУ ПРО СПІВПРАЦЮ,
УКЛАДЕНОГО АСОЦІАЦІЄЮ МІСТ УКРАЇНИ ТА КОНГРЕСОМ
МІСЦЕВИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ВЛАД РАДИ ЄВРОПИ

2024

The Congress
Le Congrès

ПЕРЕДМОВА

Зважаючи на значний інтерес представників місцевого самоврядування до Конкурсу кращих історій незламності та співдії в громадах під час війни, який було проведено в рамках Меморандуму про співпрацю, укладеного Асоціацією міст України та Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи у 2022 році, за підтримки Секретаріату Кабінету Міністрів України, проведено Другий загальнонаціональний конкурс з відкритого урядування.

Мета Конкурсу – ознайомити суспільство, громади, міжнародних партнерів України з надихаючими історіями, успішними прикладами згуртованості та тісної співпраці мешканців, організацій громадянського суспільства і органів місцевого самоврядування, які стануть прикладом для інших, а також підтвердять, що навіть під час воєнного стану муніципалітети працюють для своїх жителів та разом зі своїми жителями.

Серед 112 конкурсних заявок, отриманих від 82 громад України, визначені переможці в номінаціях : «Залучення молоді», «Громадські простори як майданчики для взаємодії та діалогу», «Залучення громадськості до відновлення та розвитку територіальних громад», а також «Особлива відзнака з відкритого врядування».

Дякуємо за співпрацю Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи та Секретаріату Кабінету Міністрів України!

Дякуємо громадам за незламність, підтримку та забезпечення своїх мешканців найнеобхіднішими послугами !

Дякуємо Збройним Силам України за щоденну боротьбу, неймовірну мужність та хоробрість, що надихає громади на відновлення та подальший розвиток у найскладніші часи!

**Виконавчий директор Асоціації міст України,
кандидат наук з державного управління
Олександр СЛОБОЖАН**

Управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей спільно із молодіжними громадськими організаціями створено та апробовано діючий механізм з прямого залучення молоді та представників молодіжних громадських організацій до розподілу коштів платників податків у сфері молодіжної політики на прикладі **формування Програми «Молодь Тернополя на 2024-2026 роки»**.

«Жодних рішень про молодь без молоді» – принцип, на який спирається Управління у своїй діяльності. Діюча програма створювалася Управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей спільно із молодіжними громадськими організаціями шляхом аналізу попередньої програми «Підтримки сім'ї та розвитку молодіжної політики Тернопільської міської територіальної громади на 2020-2023 роки», опитуванням потреб молоді в громаді, спільними зустрічами та обговореннями.

Внесок молоді у вирішення проблем суспільства визначається значною мірою станом партнерських відносин між органами влади та молоддю.

Молодіжна політика в умовах децентралізації має бути орієнтована на формування комфортного середовища для життя та розвитку молоді в громадах, а пріоритетними напрямками її реалізації стають розвиток молодіжної інфраструктури й залучення молоді до процесу розроблення й ухвалення рішень та контролю їхнього виконання.

Поетапний процес відтворення даної практики:

I ЕТАП. Створення бази активних МГО громади, налагодження контактів між МГО та ОМС.

II ЕТАП. Аналіз потреб молоді у громаді через опитування, фокус-групи, прямі запити тощо.

III ЕТАП. Публічні обговорення щодо визначення пріоритетних напрямків у реалізації молодіжної політики у громаді.

IV ЕТАП. Визначення представниками ОМС критеріїв для внесення проєктних пропозицій МГО та молоді.

V ЕТАП. Публічні обговорення щодо внесення МГО та молоддю проєктних пропозицій в межах визначених пріоритетних напрямків з бажаним фінансуванням;

VI ЕТАП. Аналіз представниками ОМС внесених пропозицій та корегування при потребі.

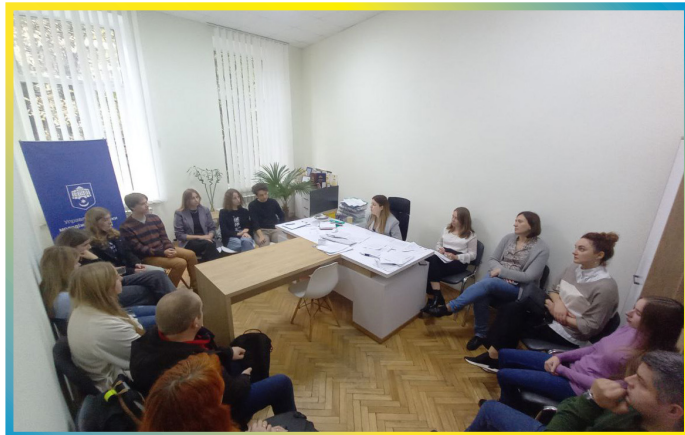
VII ЕТАП. Захист даної Програми представниками ОМС та контроль над виконанням.

Програма окреслює пріоритетні напрямки діяльності органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства, що працюють над вирішенням проблем молоді, визначає пріоритетні напрямки у реалізації молодіжної політики у громаді:

- формування української громадянської ідентичності, національно-патріотичне виховання молоді, популяризація української культури і народних традицій, залучення молоді до суспільно значущої діяльності;
- підтримка ініціатив молоді, створення умов для інтелектуального самовдосконалення, творчого розвитку особистості та духовності, сприяння розвитку їх змістовного дозвілля;
- розвиток волонтерської діяльності серед молоді;
- активізація залучення молоді до процесів ухвалення рішень;
- формування, популяризація та утвердження здорового і безпечного способу життя серед молоді, профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі;
- набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти, реалізація проєктів та проведення заходів з питань розвитку неформальної освіти;
- створення умов та здійснення заходів, спрямованих на працевлаштування молоді;
- налагодження міжнародних та всеукраїнських молодіжних контактів;
- надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям;
- створення мережі молодіжних центрів та просторів.

До створення Програми було залучено понад 30 МГО, що запропонували до внесення у Програму близько 70 сталих проєктів.

 Липень 2023 – продовжує реалізовуватись

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ВОЛИНЬКА ОБЛАСТЬ

Координаційний Центр реєстрації внутрішньо переміщених осіб (ВПО), куди за допомогою та підтримкою цілодобово зверталися сотні осіб, які змушені були покинути своє місце проживання внаслідок бойових дій, було створено у перші дні повномасштабної війни на базі Центру культурних послуг Володимирської міської ради, що є структурним підрозділом відділу культури і мистецтва управління з гуманітарних питань виконавчого комітету Володимирської міської ради.

Сьогодні на території громади зареєстровано понад 3000 ВПО, для яких місто за ці два роки стало другою домівкою.

Працівники Центру культурних послуг активно залучають молодь з числа ВПО до культурного життя міста. У травні 2022 року було створено молодіжний вокальний гурт «HarVol», у травні 2023 року – хореографічний колектив «Sierra Crew». До складу цих колективів увійшли хлопці та дівчата з Харкова та Володимира.

Колективи та солісти беруть активну участь у різноманітних мистецьких заходах, концертних програмах до державних та професійних свят, у благодійних акціях на підтримку Збройних Сил України, здобувають призові місця на міжнародних та всеукраїнських мистецьких конкурсах.

Популярністю у жителів громади користується театр-студія «Різнобарв'я», створений переселенкою з Донецька, який отримав уже звання «Народного аматорського колективу». Серед акторів театру-студії також є ВПО. У театральній студії юні актори розвивають свої таланти і творчі здібності, емоційний інтелект, навчаються презентувати себе.

Усі заняття відбуваються на безкоштовній основі. Учасники цих творчих колективів у кожному виступі демонструють свою майстерність – художню довершеність танцю, проникливий вокал та яскравий акторський талант.

Пошук талановитих, артистичних і креативних людей є невід'ємною частиною повсякденної роботи працівників Центру культурних послуг.

Березень 2022 – продовжує реалізовуватись

КАМ'ЯНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

Реалізацію **Програми особистісного та професійного розвитку молоді «Лідери змін»** було продовжено у Кам'янській громаді влітку 2022 року та восени 2023 року.

Учасниками Програми «Лідери змін», яка складалася з теоретичного та практичного блоків та яка полягала у безпосередньому спілкуванні молоді з представниками місцевої влади, стали 40 молодих осіб – постійні мешканці громади та ВПО віком від 14 до 35 років. Упродовж Програми учасники розробляли та презентували владі власні молодіжні проекти, які в подальшому отримали фінансову під-

тримку профільних департаментів для їх реалізації та вже втілені в життя. Неочікуваним стало те, що крім учасників Програми, користь отримали і самі представники місцевої влади, зруйнувавши свої стереотипи про пасивність молоді та її неготовність до розвитку.

Дана практика сприяла більшій відкритості та прозорості влади перед молоддю та посиленню ролі молоді в управлінських процесах у Кам'янській громаді. Як позитивний вплив даної практики – за період 2002-2023 років Кам'янська міська

рада стала партнером у понад 300 заходах, організованими молоддю у громаді, якими було охоплено понад 10 тисяч молодих осіб. **За ініціативи молоді та підтримки місцевої влади у громаді було створено: Простір, дружній до дітей, 2 Хаби цифрової освіти, Молодіжну медіастудію, Молодіжний хаб в укритті.**

Простір дружній до дітей – це місце, де діти разом зі своїми друзями та однодумцями можуть отримати психосоціальну допомогу, а також змістовно провести своє дозвілля.

Молодіжна медіастудія оснащена сучасним обладнанням, що дасть можливість

молоді розвиватися у сфері креативних індустрій, проводити індивідуальну студійну роботу, групові заняття та лекції, записувати вокал і музичні інструменти, знімати відеоблоги й подкасти.

З метою створення безпечної, згуртованої та стійкої громади та сприяння розвитку потенціалу громадянського суспільства облаштовується **мультифункціональний інклюзивний та адаптивний простір – Центр життєстійкості Кам'янської громади «Місце сили»**. Діяльність центру стала можливою завдяки тісній співпраці молоді з місцевими органами влади, активістами та громадськими організаціями, з урахуванням конкретних потреб громади.

Новостворений Центр життєстійкості «Місце сили» має на меті психологічну підтримку та розвиток навичок життєстійкості молоді, сімей у складних життєвих обставинах, жінок і вразливих груп населення. У довгостроковій перспективі він сприятиме розвитку молодіжного потенціалу та підвищенню рівня громадської безпеки, зокрема через запобігання гендерно зумовленому насильству.

Ще одним важливим компонентом роботи Центру стане освітній напрям – вже створено комплексні навчальні програми, спеціально адаптовані до потреб Кам'янської громади. Вони мають практичний характер і допомагатимуть долати виклики, пов'язані з війною. Серед них — тренінги з громадської та екологічної безпеки, побудови здорових стосунків і профілактики гендерно зумовленого насильства, навчально-креативні табори для підлітків і семінари з підтримки психічного здоров'я.

 Червень 2022 – продовжує реалізовуватись

Програма стажування молоді вперше почала функціонувати у м. Чернівці у вересні 2022 року. Вдалося реалізувати 2 хвилі стажування – у вересні-грудні 2022 року та у січні-квітні 2023 року, зараз триває 3 хвиля.

Інноваційність методів практики полягає у можливості протягом стажування створити проєкт спільно із керівником структурного підрозділу Чернівецької міської ради та працювати над його реалізацією після стажування у ролі громадського діяча, чим стимулюється розвиток діяльності молодіжних громадських організацій.

Стратегічною метою програми стажування молоді є працевлаштування молоді для оновлення кадрів та кадрового резерву Чернівецької міської ради.

Результати практики:

1 хвиля стажування – 74 подані заявки на стажування, 55 стажерів за результатами співбесіди, 44 успішно завершили стажування, 6 з них були працевлаштовані (13,6%);

2 хвиля – 72 заявки, 57 стажерів, 45 успішно завершили стажування, 6 з них працевлаштовані (13,3%).

3 хвиля – 55 заявок, 35 стажерів, наразі стажування триває (менша кількість стажерів пов'язана з підвищенням вимог для практичних умінь).

Понад 120 стажерів, яких вдалося об'єднати на платформі для комунікації з молоддю від Молодіжного парламенту, тепер активно долучаються до молодіжних подій міста.

Вересень 2022 – продовжує реалізовуватись

БАЛАКЛІЙСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Починаючи з жовтня 2022 року місто Балаклія поступово оговтувалось від страшної навали ворога, намагаючись повернутися до звичного життя. Люди почали повертатися додому, поверталася і молодь. І вже 16 листопада 2022 року розпочалася активна діяльність у молодіжному хабі «CUBE YOUTH HUB» завдяки підтримці відділу культури, молоді, спорту та туризму Балаклійської міської ради Харківської області та проєкту «Спільно. Точки зустрічі», що був реалізований ГО Фонд «Український професійний розвиток» за підтримки Дитячого фонду UNICEF Ukraine та Міністерства молоді та спорту України.

Реалізація проєкту тривала 9 місяців, і проведена робота дала конкретні результати:

- учасники заходів з підготовки до НМТ успішно склали тести, за що висловлювали свою вдячність тренерам та організаторам;
- завдяки профорієнтації абітурієнти визначили конкретні пріоритети щодо майбутньої спеціальності;
- Майстер-клас з написання музики згуртував творчих підлітків, які створили власний музичний бренд та вже мали змогу продемонструвати свою творчість на місцевих заходах;
- підлітки на чолі з тренером поставили виставу «Вечори на хуторі біля Диканьки» та дали декілька показів на великій сцені Балаклійського Будинку культури.

З метою сприяння розвитку та самовираженню молоді, створення майданчика для освіти, культури, спорту та творчості, де кожен може відчувати себе важливим членом громади та реалізувати свої ідеї та потенціал, Молодіжною радою при Балаклійській міській раді Харківської області було ініційовано та запроваджено **Тиждень молоді**.

З 5 по 13 серпня 2023 року для молоді

міста Балаклія було запропоновано цикл різноманітних івентів, які відбувалися на різних локаціях міста, а саме:

- молодіжні вечорниці – пісні під гітару, свіже повітря, дружні посиденьки навколо вогнища, ігри в компанії друзів – саме таким видався вечір понеділка: затишним, атмосферним та по-особливому теплим;
- перша квест-кімната «Розслідування НЕрозкритої справи» – учасники 7 команд, які завчасно зареєструвалися, мали змогу відчути себе справжніми

слідчими та розслідувати сенсаційну справу про місцеву журналістку. Захоплюючий сюжет і таємнича атмосфера;

- ігровий вечір «Мафія» – психологічно-детективна гра, в якій учасники поглибили навички стратегічного мислення, переконування, тактичної та акторської майстерності;
- співочий захід «Караоке на фонтані» – в затишному парку біля фонтану молодь Балаклії мала змогу виконати улюблені пісні, як у самотійному виконанні, так і гуртом;
- «ВелоДвиж вдячності #Дякуємо_ЗСУ_що_вдома» – спортивний ранок, гарний настрій, посмішки, патріотично прикрашені ровери, поїздка рідним містом. Приємні сюрпризи отримали близько 50 молодих людей, які взяли участь у заході. Працівники поліції та лікарні супроводжували учасників протягом усього заходу;
- Art-пікнік «Спека» – виступи молодіжних cover bands міста, голосування та оголошення переможців фотоконкурсу #МолодіжнаГромада2023 та кіно просто неба;
- Молодіжний «ArtQuiz MEMологія» – вікторина, де підлітки поглибили свої знання з історії мемів України завдяки розважальному контенту, командній роботі й інтелектуальному тимбілдингу, які спрямовані на розвиток навичок комунікації, згуртування, злагодженої співпраці в колективі та лідерства;
- спортивні заходи – турніри з мініфутболу та волейболу до Дня молоді.

Заходами з нагоди Тижня молоді у Балаклії було охоплено близько 500 молодих людей. Ця практика була успішно реалізована завдяки співпраці молодіжної ради та відділу культури, молоді, спорту та туризму Балаклійської міської ради та Балаклійською міською військовою адміністрацією.

 Листопад 2022 – продовжує реалізовуватись

ШПОЛЯНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

Простір підтримки для ветеранів та їхніх родин Veteran Hub працює у Шполі. «Нічого для ветерана без ветерана», «рівний-рівному», «єдине вікно», «почути й відчувати» – саме ці стрижневі думки стали рушійними в реалізації соціально значущої ідеї створити простір для ветеранів у Шполянській громаді. Veteran Hub – це оселя, будинок, дім, у якому разом визначають та вирішують проблеми, допомагають у реалізації запитів та потенціалу, а ще це родина, де просто добре, спокійно, затишно й незабутньо.

Ініціаторами відкриття ветеранського простору в громаді стали самі демобілізовані військові у взаємодії з Шполянською міською радою, відділом соціального захисту населення та охорони здоров'я міської ради, за підтримки місцевого бізнесу.

У кімнаті колишнього закладу освіти – Шполянського міжшкільного навчально-виробничого комбінату площею майже 50 кв.м. облаштували кілька функціональних зон: динамічний дитячий куточок, центр для проведення діалогів, індивідуальних або групових корекційних занять, місце для усамітнення, чаювання та гармонізації психоемоційного стану та психологічного розвантаження, читацький куточок, робочий осередок психолога з персональним комп'ютером. Подбали про безбар'єрність простору, у тому числі для осіб з інвалідністю – облаштували пандус, гендерно орієнтований та інклюзивний внутрішні туалети.

У штат відділу соціального захисту населення та охорони здоров'я міської ради до-

дали ще одну посаду – провідного спеціаліста, який забезпечує злагоджену роботу Veteran Hub, координує організацію як масових заходів, так й індивідуальних консультацій за базовими напрямками: юридична допомога; психологічна адаптація; освітні та тренінгові послуги; робота з родинами; арттерапія тощо. Є й інші фахівці, які надають соціальну підтримку, правові консультації щодо статусів та виплат, проходження ВЛК і МСЕК. Це представники ГО «Черкаський правозахисний центр», Центру

психології «Сяючий шлях» (м. Черкаси), активістки ГО «З серця України» (м. Шпола), психолог Антон Семенов – автор Всеукраїнського волонтерського проєкту «Як ти, брате?», а також Роман Саломатін – ієрей Храму Різдва Пресвятої Богородиці ПЦУ м.Шпола. Графік роботи ветеранського простору з 08:00 до 17:00 год з понеділка по п'ятницю, але він, як правило, гнучкий, бо фахівці за запитом підлаштовуються та працюють і у вихідні. У сусідній з Ветеран Hub кімнаті вперше в Шполянській міській громаді запрацював шаховий гурток для дітей «Дебют» при КЗ «Центр культури та дозвілля», а його керівником є шполянин Роман Таран – ветеран російсько-української війни, який отримав складне поранення на полі бою.

За чотири місяці роботи Ветеран Hub утворилася синергія психологічних умов (урахування індивідуальних особливостей ветеранів та членів їхніх родин, створення позитивної емоційної атмосфери, особистісно орієнтоване спілкування), матеріально-технічних засобів (наповнення осередків, яке поступово збільшуватиметься для надання послуг фізичної реабілітації (масаж, тренажерна та музейна зали) та акумулювання людських і фінансових ресурсів влади й бізнесу. З ініціативи депутатів міської ради для проведення ремонтів виділено 100 тисяч гривень з місцевого бюджету. Керівництво сучасної диверсифікованої агропромислової компанії LNZ Group долучилося потужним фінансовим ресурсом до модернізації приміщення, у якому розташовується Ветеран Hub.

Нині ветеранський хаб концентрує надання допомоги військовослужбовцям ЗСУ та інших збройних формувань; учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам війни; особам, які здійснювали волонтерську діяльність для здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони; членам сімей захисників.

Започатковано профіль «Ветеранський простір Шполянської громади» в соціальній мережі Facebook <http://surl.li/qoprp>. На офіційному вебсайті Шполянської міської ради сформовано окремий розділ «Військовослужбовцям» <https://shpola-otg.gov.ua/>, де акумулюється потрібна ветеранам та членам їхніх родин інформація про місцеві програми матеріальної та ментальної підтримки.

Жовтень 2023 – продовжує реалізовуватись

КИЇВСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

Мережа муніципальних громадських просторів Vcentri HUB як локальних ресурсних центрів розвитку демократії та налагодження діалогу «влада-громада» вперше розпочала свою роботу в Києві у 2020 році. Сьогодні успішно функціонують 3 Vcentri HUB в Оболонському, Шевченківському та Голосіївському районах, де систематично проводяться навчально-просвітницькі заходи, спрямовані на інформаційну, юридичну, психологічну підтримку, зокрема, ВПО, людей поважного віку, волонтерів; популяризацію інструментів громадської участі; проводяться консультації для представників громадських організацій, просвітницькі заходи для представників структурних підрозділів КМДА, РДА, тощо.

З 24.02.2022 Vcentri HUB працювали як районні центри гуманітарної допомоги. Сьогодні Vcentri HUB надають послуги для ветеранів та їх родин: каністерапія для реабілітації ветеранів; реабілітаційні зустрічі, під час яких члени сімей загиблих захисників мають можливість скористатися психологічною допомогою та артреабілітацією; прийом військового психолога, психологів Київського міського Центру гендерної рівності, запобігання та протидії насильству; безоплатна правова допомога. Також проводяться благодійні акції «День донора» – збирається донорська кров для військових госпіталів.

На постійній основі реалізуються соціальні та волонтерські проекти, націлені на допомогу ЗСУ: збір матеріалів для виготовлення окопних свічок та маскувальних сіток, книжок для військових, які перебувають у госпіталях, благодійні шашкові турніри тощо. Діяльність у Vcentri HUB можна розділити за наступними напрямками:

- майданчик для комунікації влади, громади, бізнесу (публічні консультації, прийоми громадян посадовими особами, презентації проєктів, круглі столи та обговорення);

- освітній та культурний центр для людей поважного віку (Курс для людей поважного віку включає в себе вивчення тем «Цифрова грамотність», «Користування програмами Helsi, Дія, Київ Цифровий», «Оплата комунальних послуг через інтернет», Психологічна та юридична підтримка, «Інструменти участі»);

- ресурсно-методичний центр розвитку інститутів громадянського суспільства та проведення заходів інститутів громадянського суспільства (де Vcentri HUB – безкоштовний майданчик, обладнаний необхідною технікою);

- центр промоції та методичної підтримки застосування інструментів участі (популяризація існуючих інструментів участі, консультації та тренінги для населення, розробка методичних матеріалів, напрацювання рекомендацій щодо їхнього вдосконалення);

- реалізація молодіжної політики (навчання та дозвілля, місце зустрічі для молоді, зустрічі з представниками влади і бізнесу, профорієнтація);

- діяльність громадської ради (збори, конференції, тренінги для представників);

- ресурсний центр підтримки ОСББ та ОСНів (підтримка у програмах співфінансування, юридичні та фінансові консультації, освітні заходи);

- Школа ефективного публічного службовця (тренінги, семінари, воркшопи на різноманітні тематики, розпочинаючи від вузькопрофільних заходів до ораторського мистецтва і основ медіації та фасилітації);

- діяльність депутатів ВРУ і КМР (звітування, заходи неполітичного характеру).

Користуватися безкоштовним майданчиком Vcentri HUB можна за умови реєстрації на порталі www.vcentri.com. Тут також можна детальніше ознайомитися із правилами та можливостями Vcentri HUB.

Актуальність діяльності мережі Vcentri HUB та можливість кожного охочого долучитись до розробки та впровадження спільної громадської, культурної та просвітницької діяльності жителів міста сприяла масштабуванню даної практики, і у найближчий час Vcentri HUB відкриються у Дніпровському та Солом'янському районах Києва, а згодом у всіх районах міста. Ознайомчий ролик: <http://surl.li/pxili>.

 Лютий 2022 – продовжує реалізовуватись

МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Реалізацію проєкту **«Національна мережа центрів підтримки та діалогу «ЯМаріуполь»** заради підтримки та збереження маріупольської громади розпочато 27 квітня 2022 року.

Після окупації міста Маріуполь російськими збройними силами маріупольці, що покинули місто та оселилися на території України, дуже потребували згуртованості та відчуття громади. Розуміючи нові та важкі виклики, команда муніципалітету м. Маріуполь почала будувати єдину спільноту членів маріупольської громади на території інших міст України, організувавши своєрідний громадський простір – мережу центрів «ЯМаріуполь».

За два роки існування мережа збільшилась до 25 центрів у 17 містах України.

Кожен центр «ЯМаріуполь» – це місце комплексної підтримки та спілкування людей: зустрічі, юридичні, психологічні, медичні консультації, а також великі дитячі кімнати. Маріупольці спілкуються не тільки між собою, але й з представниками муніципалітету, громадських організацій, з відомими маріупольцями. На базі центрів маріупольці знаходять роботу в містах перебування та вирішують юридичні питання. Через такий діалог формується пул запитів від мешканців Маріупольської громади до міської ради, держави, партнерів щодо питань, пов'язаних з пошкодженням та зруйнованим майном.

Вже відкрито 6 побутових центрів «Турбота» у Києві, Одесі, Запоріжжі, Дніпрі та Івано-Франківську, які надали 70 тисяч послуг (стоматології, кравчині, пральні, перукаря та коворкінгу) маріупольцям.

На сьогодні в центрах підтримки та діалогу «ЯМаріуполь» постійно отримують допомогу 61 тисяча маріупольців. Фахівці центрів надали 128 000 консультацій, а маріупольці отримали 560 тисяч гуманітарних наборів.

Також працює два центри відпочинку «Родина» у Вінниці та Моршині, послугами яких скористались 2 тисячі людей різного віку.

Для вирішення найгострішої проблеми – відсутності житла – відкриваються гуртожитки, що у найближчій перспективі вмістять біля 2,5 тисяч маріупольців. Це пи-

тання не тільки надання житла, а й соціальної адаптації та інтеграції маріупольців у містах перебування.

Через організацію центрів допомоги фактично створено мережу майданчиків, за допомогою яких гуртується маріупольська громада та вирішуються інтеграційні питання евакуйованих мешканців міста.

Наразі мережа центрів продовжує розширятись. У планах відкриття ще двох центрів всебічної підтримки ЯМаріуполь у Полтавській області та одного побутового центру у Вінниці. Вже можна казати, що маріупольці чекають деокупації разом. І не тільки чекають, а й спілкуються та обговорюють майбутнє рідного міста під прапором України.

🕒 Квітень 2022 – продовжує реалізовуватись

ГАЙВОРОНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

У тісній співпраці Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству за ознакою статі, протидії торгівлі людьми з місцевими ГО «Українське подвір'я та ГО «Центр відновлення особистості та перетворення суспільства» проводиться ефективна робота по налагодженню взаємодії з органами, які уповноважені та відповідальні за впровадження програм допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК); по співпраці в рамках реалізації Національного, обласного та місцевого Планів дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», а саме:

- за ініціативи та підтримки Глобальної мережі жінок миробудівниць (Global Network of Women Peacebuilders) та ВГО «Центр «Розвиток демократії» (м.Київ) проведено навчання та сертифікація 30 фахівців громади з питань кризових комунікацій та кібербезпеки; з підтримки та супроводу жінок, які постраждали від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та інших військових злочинів;
- створено службу «Денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні та Мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі при Гайворонському міському центрі соціальних служб;
- в закладах освіти реалізується освітній проєкт «Підтримка психічного здоров'я і набуття життєвих навичок дітьми та учнівською молоддю в селах та малих містах України», в рамках якого надаються освітні, просвітницькі та психологічні послуги.

У рамках роботи **Координаційного центру підтримки цивільного населення Гайворонської міської ради за підтримки міжнародних партнерів та громадських організацій з метою відновлення та розвитку громади:**

- організована робота психологічного та ветеранського хабів, в яких проводиться потужна робота з реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти Як?»;
- відремонтовано кімнату соціалізації для ВПО та створено Клуб активного довголіття для літніх людей за підтримки Кіровоградської обласної організації Товариства Червоного Хреста України;
- відремонтовано приміщення бувшої лікарні для проживання ВПО, створено додатково 3 приміщення для тимчасового проживання та Центр надання побутових послуг для ВПО;
- відкрито Університет III віку при Територіальному центрі соціального обслуговування;
- залучено фахівців соціальної роботи та психологів до участі в проєкті «Шлях стійкості: Підвищення стійкості українців шляхом зміцнення потенціалу психосоціальної підтримки ветеранів», що впроваджується Міжнародною організацією з міграції (МОМ) у партнерстві з Громадською організацією «СТАН» за фінансування Федерального Міністерства закордонних справ Німеччини, що дало можливість виграти грант на ремонтні роботи та придбання обладнання для приміщення ветеранського простору, брати участь у тренінгах «Діалоговий підхід до прийняття рішень на рівні громад»;
- налагоджено ефективну роботу в Точці Спільно від UNICEF;
- проведено молодіжний обмін «ВІДНОВА:UA» завдяки ГО «СКЦ «Задзеркалля» та за підтримки Міністерства молоді та спорту України, ДУ «Всеукраїнський молодіжний центр» та ГО «Центр політичних студій та аналітики «Ейдос», спільно з UNDP Ukraine / ПРООН в Україні у рамках проєкту «Підтримка громадянського суспільства та молоді» та «Сприяння безпеці людини в Україні через реагування на багатовимірну кризу, спричинену війною»;
- відкрито Молодіжний простір та шахово-шашковий клуб для дітей, молоді та всіх бажаючих;
- проведено військово-патріотичний наметовий табір для учнівської молоді; ініційовано відкриття волонтерського цеху «Батальйон бавовни» для пошиття адаптованого одягу для поранених військових.

 Лютий 2022 року – продовжує реалізовуватись

ЗВЯГЕЛЬСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Соціальний проєкт «Книга, що лікує» – створення мінібібліотеки в реабілітаційному та дитячому відділеннях КНП «Звягельська багатoproфільна лікарня» – реалізований Звягельською бібліотекою, Управлінням культури і туризму Звягельської міської ради у співпраці з соціально відповідальним бізнесом та активними мешканцями Звягельської міської територіальної громади.

У 2023 році у Звягелі на базі КНП «Звягельська багатoproфільна лікарня» відкрили унікальне відділення комплексної реабілітації, де на стаціонарному лікуванні перебувають хворі на гострий мозковий інсульт, пацієнти з ураженням опорно-рухового апарату та військовослужбовці після кульових поранень, мінно-вибухових травм, ендopротезування суглобів, травм хребта і спинного мозку та інших травм. Багато пацієнтів, перебуваючи на лікуванні, мають досить склад-

ний психологічний стан.

Медичні працівники піклуються про фізичний стан пацієнта, а книга про душевний. Книга – це чудовий інструмент для ментальної і фізичної реабілітації. Звідси і виникла ідея створити мінібібліотеку, в якій розмістили книги, які б допомогли пацієнтам переключитися від поточних проблем, покращити настрій та подолати депресивний стан і які б стали доповненням до основної схеми лікування.

Для реалізації проєкту в громаді була розгорнута масштабна інформаційна кампанія серед жителів та бізнесу. Вдалося долучити до спільної справи місцевих підприємців, які розробили зручні меблі та закупили частину літератури. Велику кількість книг принесли мешканці зі своїх домашніх бібліотек. Проєкт також підтримали 9 українських видавництв з інших міст, надіславши понад 200 нових сучасних

україномовних видань. Деякі письменники надсилали свої власні книги. Окремо для медичних працівників, реабілітологів була передана сучасна література медичної тематики з питань нових підходів у реабілітації пацієнтів.

Подібна мінібібліотека була відкрита і в дитячому відділенні, де на лікуванні перебувають маленькі пацієнти. Так вони можуть відволіктися від хвороби, покращити свій стан і з користю провести час. Герої книг стали прикладом стійкості та мужності перед хворобами. Цікаві та радісні книги з хорошим змістом і яскравими картинками – це гарна книготерапія. Ліцеїсти Звягельського військового ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою окрім літератури передали до дитячого відділення матеріали для творчості та іграшки.

Соціальний проєкт «Книга, що лікує» є важливою підтримкою захисників та дітей і дуже позитивно сприйнятий у громаді, особливо пацієнтами та медичним персоналом.

Вересень 2023 – продовжує реалізовуватись

КРЕМІНЬСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Робоча група з питань громадської безпеки, соціальної згуртованості та відновлення Кремінської територіальної громади, яка сьогодні є тимчасово окупованою, є інструментом залучення громадськості до питань відновлення та розвитку громади. Це не лише відкрита діалогова платформа, але й консультативно-дорадчий орган, який дає змогу імплементувати рішення громади в програмні документи місцевої влади та перейти від проєктного до програмного управління, спрямованого на сталі та якісні зміни.

Попри воєнний стан, Робоча група довела свою ефективність. У питаннях розвитку громади на принципах відкритого врядування влада тісно взаємодіяла з Інститутами громадянського суспільства, громадськістю, силовими структурами, починаючи з 2019 року, а після початку повномасштабного вторгнення Робоча група чітко впоралася з організацією евакуації мешканців та забезпеченням їх першочерговими потребами – соціальною, психологічною та гуманітарною допомогою, наданням послуг із захисту населення громади, підтримкою ВПО.

Серед основних завдань Робочої групи:

- сприяння координації відносин між місцевими органами державної влади та місцевого самоврядування, представниками громадських організацій, правоохоронних органів, волонтерськими організаціями та громадськістю з питань, що виносяться на обговорення Робочої групи та потребують їх участі та взаємодії;
- здійснення консультативно-дорадчої функції шляхом проведення консультацій з громадськістю та поданням рекомендацій на розгляд владі.

Робочій групі вдалося налагодити свою діяльність в онлайн-форматі та досягнути результатів, які є мотивацією для подальших дій у напрямках соціальної згуртованості, громадської безпеки та відновлення. Спільними діями вдалося досягти таких ключових результатів:

- за 2023 рік проведено 5 засідань Робочої групи, складено та затверджено Програму сприяння розвитку волонтерства Кремінської міської територіальної громади на 2024-2027 роки;
- створено дві нові громадські організації та ведеться співпраця з 6 релокованими ГО;
- реалізовано 2 мініініціативи за напрямками соціальна згуртованість («Створення куточків громадської активності на базі Координаційних центрів для ВПО в містах Києві та Рівному») та громадська безпека («Організація розвідки місця проведення пожежно-рятувальних робіт за допомогою квадрокоптера та проведення роз'яснювальної роботи серед населення»);
- проведено локальні заходи в громадах, що приймають («Фестиваль української народної іграшки та гри», участь в Фестивалях «Молодий борщ» та «Відчуй Україну на смак»);
- відбувається адвокація проблем ВПО через залучення до діяльності Робочої групи юриста;
- заходами охоплено понад 10 тис. ВПО з Луганщини.

Робоча група стала ефективною платформою для взаємодії та координації різних ініціатив, а її успішна діяльність демонструє, як спільна робота призводить до конкретних результатів і покращує соціальну згуртованість та безпеку в громадах.

 Лютий 2022 – продовжує реалізовуватись

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....1

ОСОБЛИВА ВІДЗНАКА З ВІДКРИТОГО ВРЯДУВАННЯ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА.....2

ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА..... 4

КАМ'ЯНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА..... 6

ЧЕРНІВЕЦЬКА МІСЬКА ГРОМАДА 8

БАЛАКЛІЙСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА10

ГРОМАДСЬКІ ПРОСТОРИ ЯК МАЙДАНЧИКИ ВЗАЄМОДІЇ ТА ДІАЛОГУ

ШПОЛЯНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА..... 12

КИЇВСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА.....14

МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА16

ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАД

ГАЙВОРОНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА.....18

ЗВЯГЕЛЬСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА.....20

КРЕМІНСЬКА МІСЬКА ГРОМАДА..... 22

Рецензент: **Продан О.П.**, радниця Голови Асоціації міст України

Упорядник: **Гончаренко І.В.**, експертка Асоціації міст України

За загальною редакцією **Слобожана О.В.**, Виконавчого директора Асоціації міст України, кандидата наук з державного управління

ДЛЯ НОТАТОК

A series of 20 horizontal lines for taking notes, alternating between light blue and light green colors. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page.

ДЛЯ НОТАТОК

A series of 20 horizontal lines for note-taking, alternating between blue and yellow colors. The lines are evenly spaced and cover the majority of the page area below the header.

ДЛЯ НОТАТОК

A series of horizontal lines for note-taking, alternating between light blue and light green. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page.

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

